

Сабақтың тақырыбы: Теміржолшы – тарихи оқиға шежіресі

Әліш Үмбеталовтың теміржолда қызмет істегеніне жиырма жыл толуы қарсаңында, ол үлкен бастаманың иесі болды. Оның поездарды тоқтаусыз жөнелтудегі бастамасын бүкіл Түркісіб теміржолшылары қуана қарсы алды. Осы мәселеге байланысты Түркісіб басқармасында болған жиын оның өміріндегі ең бір белді кезең болды. Кеше кеште қызметте тұрған Әліш Үмбеталовқа станция бастығы Орынбаев бір пакет әкеліп тапсырды да:

— Қазір сен жұмыстан шығып, үйіңе барып жуынып, маған кел, мен сені осында күтемін, екеуіміз қазір Алматыға жүреміз, — деді.

— Не жұмысқа жүреміз?

Асығып бара жатқан станция бастығы оған жауап берудің орнына:

— Тез кел! — деді әлгі сөзін қайталап.

Әліш жұмыс киімін тастап, пакет ойына түсіп ашып оқып еді, «**Станция бастығы екеуіңіз келесіз, сіз кеңеске қатысушыларға өз жұмысыңыз туралы әңгіме айтасыз**» деген шақыруға жол бастығы қол қойыпты.

- Дайындықсыз қалай сөйлеймін, міне, қызық. Ол орнынан тұрып тез киінді де, станция бастығына келіп барлық жағдайын, өзінің даярлығының жоқтығын да ескертті. — Ештеңе етпейді, — деді Орынбаев, — даярлықтың керегі жоқ.

В преддверии двадцатилетия работы на железной дороге Алиша Умбеталова, он стал обладателем большой инициативы. Его инициативу в непрерывном отправлении поездов приветствовали все Турксибские железнодорожники. В связи с этим собрание в Турксибском управлении было одним из самых значимых в его жизни. Вчера вечером начальник станции Орынбаев вручил один пакет Алишу Умбеталову и сказал:

— Сейчас ты выйдешь с работы, сходи домой умойся, и приходи ко мне, я тебя жду здесь, и мы с тобой сейчас едем в Алматы.

— С какой работой едем?

Начальник станции спешил, вместо ответа произнес:

- Приходи быстрее! — сказал он повторно.

Алиш бросил рабочую одежду, вспомнил про пакет и прочитал там бумажку со словами: "Приедете с начальником станции, вы расскажете участникам совещания о своей работе".

— Как я расскажу без подготовки, вот интересно.

Он быстро оделся, пришел к начальнику станции и предупредил о своей неготовности.

- Ничего страшного, - сказал Орынбаев, - нет необходимости подготовки.

Ондағылардың бәрі өзіндей теміржолшылар, өзіңнің жұмыс тәжірибенді жай ғана әңгімелеп бересің.

Әліш әлі де жүрексініп келеді. Поезд ішінде де ол қобалжумен болды.

«Әңгімені неден бастаймын» деп Орынбаевтан қайта-қайта сұрай берді.

Сол күні олар қонақ үйге түсті де, таңертең жол басқармасына келді. Кеңес күндізгі сағат он бірде басталды.

Алдымен жол бастығы баяндама жасады, сонан соң Әлішке сөз берді.

Ол өзінің жұмысына байланысты жағдайларды, іс әдісін бір жарым сағат айтты. Біраз сұраулар болды. Оған жауап беріп, өз орнына келіп отырды.

— Көп сөйлеп кеттім бе? — деп сұрап қойды ол жанындағы Орынбаевтан.

— Жоқ, әдемі сөйледің, бағана сонша қорқып едің. Мәжіліс аяқталар кезде жол бастығы Андреев орнынан тұрды да:

— Кеңестің аяғы мейрамға айналатын болды, жолдастар, — деді. — Біздің жолдасымыз Әліш Үмбеталов үкімет наградасына ие болды. Мына «Правда» газетінде Указ басылыпты.

Все они, как и ты железнодорожники, просто расскажешь свой опыт работы. Алиш все еще идет. В поезде он был в панике. «С чего начать разговор» снова спросил у Орынбаева. В тот же день они заселились в гостиницу и утром пришли в Управление дороги. Совет начался в одиннадцать часов дня.

Сначала с докладом выступил начальник дороги, затем дали слово Алишу.

Он рассказал о ситуации, связанные со своей работой, о методе дела полтора часа. Было несколько вопросов. Он ответил на них, и присел на свое место.

— Много ли я говорил? — спросил у Орынбаева.

— Нет, красиво все рассказал, так больше боялся. По окончании совещания начальник дороги Андреев встал с места:

- Конец совета стал праздником, товарищи,

- сказал он. — Наш товарищ Алиш

Умбеталов стал обладателем

правительственной награды. В газете

«Правда» вышел Указ.

1-тапсырма. Сөйлемдерді қажетті сөздермен толықтырыңыз.

А) Әліш _____ 20 жыл жұмыс істеп, үлкен бір іс бастады.

В) Түркісіб жұмысшылары Әліштің поездарды _____ жөнелту идеясын қуанышпен қабылдады.

С) Әліш Үмбеталов теміржолдағы жиырма бес жыл . _____ сіңірген еңбегі үшін орденмен марапатталды.

Өзіңізді бағалаңыз!
“Аяқталмаған сөйлем”

1. Бүгін мен ..... білдім.
2. Мен үшін ..... жаңалық болды.
3. Маған ..... тапсырмаларын орындау оңай болды.

Үйге тапсырма:

- 1) “Түрксіб теміржолы” тақырыбына мақала жазыңыздар.

2-тапсырма. Берілген сөздермен сөйлем құраңыздар.

Сөздер: теміржол, Әліш Үмбеталов, станция бастығы, Алматы.

3-тапсырма. Егер де сіз журналист болсаңыз, теміржолшыдан қандай интервью алар едіңіз? (ауызша сұрақтар құрастырыңыз)